

JUDr. Marek Koščo, sudca Krajského súdu v Prešove

Ministerstvo spravodlivosti
Slovenskej republiky
Račianska 71
813 11 Bratislava

V Humennom 5. 4. 2024

V e c

Motivačný list a stručná koncepcia riadenia a správy súdu

Po zverejnení oznámenia ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 27. februára 2024 pod č. S-MSSR-001359/2024 sa v určenej lehote prihlasujem do výberového konania na funkciu **predsedu Okresného súdu Humenné**. Z tohto dôvodu v súlade s ustanovením § 3 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 475/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberovom konaní na funkciu predsedu súdu v znení vyhlášky č. 161/2017 Z. z., predkladám **motivačný list**, ktorého súčasťou je stručná koncepcia riadenia a správy súdu, na ktorom sa uchádzam o funkciu predsedu súdu.

V rezorte justície pracujem od 1. augusta 1989 najprv v postavení právneho čakatľa pre obvod Krajskej prokuratúry v Košiciach, neskôr justičného čakatľa pre obvod Krajského súdu v Košiciach. Od 1. augusta 1992 vykonávam funkciu sudcu na Okresnom súde Humenné so zaradením na úsek civilný a súčasne aj trestný, neskôr na úsek obchodný. V roku 1996 som absolvoval polročnú stáž na Krajskom súde v Košiciach so zameraním na vybavovanie civilnoprávnej a obchodnoprávnej agendy. V období od 1. januára 2006 do 31. decembra 2010 som vykonával funkciu predsedu Okresného súdu Humenné. Od 15. októbra 2015 som sa stal sudcom Krajského súdu v Prešove a od 2. novembra 2016 predsedom senátu obchodnoprávneho kolégia. Od 1.10.2019 som bol rozhodnutím Súdnej rady SR preložený na výkon funkcie predsedu Okresného súdu Humenné, kde pôsobím doposiaľ a vybavujem agendu poručenskú, do 1.6.2023 agendu obchodno-právnu ako aj nariadené služby pracovnej pohotovosti.

Vzhľadom na vyššie uvádzané, ale predovšetkým na doterajší výkon funkcie predsedu Okresného súdu Humenné, mám osobné skúsenosti s riadením a správou súdu, mám za to, že poznám dostatočne všetkých sudcov, ale aj zamestnancov tohto súdu a myslím si, že som tak primerane oboznámený s pracovnými a personálnymi pomermi tohto súdu.

Ak by som bol úspešný vo výberovom konaní, mienim nadviazať na všetky aktuálne zavedené mechanizmy v riadení Okresného súdu Humenné, ktoré osobne považujem za pozitívne a efektívne. Chcem nadviazať na moje doterajšie pôsobenie vo funkcii predsedu Okresného súdu Humenné a súčasne pokračovať v stanovených cieľoch.

Okresný súd Humenné patrí k pozitívne hodnoteným súdom v rámci sústavy okresných súdov, čo sa prejavuje najmä vo vybavovaní všetkých druhov agend, ktoré sa vybavujú dlhodobo nad nápad. Mojim primárnym cieľom bolo, je, ale aj bude zabezpečiť plynulé vybavovanie všetkých druhov agend sudcami tunajšieho súdu za dodržiavania zásady rovnakej zaťaženia v jednotlivých súdnych oddeleniach. Avizované zmeny v rozvrhu práce vo vzťahu k sudcom, vyšším súdnym úradníkom za účelom ich špecializácie, ale aj vo vzťahu k ostatným zamestnancom súdu boli v rámci personálnych možností už čiastočne vykonané, avšak v prípade aktuálnych potrieb sa aj efektívne vykonávajú.

Po mojom nástupe do funkcie predsedu okresného súdu dňa 1. októbra 2019 som zistil, že počet nevybavených exekučných vecí na Okresnom súde Humenné bol viac ako 51 000, túto agendu reálne vybavovali iba 4 vyšší súdni úradníci a každému z nich bolo pridelených priemerne 4500 živých spisov. Následne bolo taktiež zistené, že niekoľko desiatok vecí, v ktorých boli podané odvolania účastníkmi konania, nebolo vôbec predložených odvolaciemu súdu a to niekoľko rokov. Až po nevyhnutnej zmene rozvrhu práce, spočívajúcej v rovnomernom rozdelení exekučných vecí medzi všetkých vyšších súdnych úradníkov a aj následnej výmene súdnych tajomníčok na tomto oddelení, došlo k náprave tak, že k 1.1.2021 Okresný súd Humenné mal nevybavených okolo 5000 exekučných vecí. Je prirodzené, že následkom uvedeného boli Ústavným súdom Slovenskej republiky konštatované prietahy aj v exekučných veciach a aj vo veciach vybavovaných vyššími súdnymi úradníkmi v tzv. porozsudkovej agende.

V rámci výkonu funkcie predsedu Okresného súdu Humenné naďalej dôsledne kontrolujem činnosť exekučného oddelenia, ktoré vybavuje už len nepatrný zostatok exekučných vecí. Súčasne kontrolujem aj včasné vyhotovovania súdnych rozhodnutí vo všetkých agendách v podmienkach okresného súdu. V rámci pracovných porád, ale aj samostatne s dotknutými sudcami, analyzujem a budem analyzovať rozhodnutia nadriadených všeobecných súdov, ale aj nálezy Ústavného súdu SR, s ktorými sa aj Okresný súd Humenné pri vybavovaní rôznych druhov agend stretáva. Je tomu tak preto, aby sa predchádzalo zopakovaniu vytknutých väd spôsobujúcich nezákonné rozhodnutia a súčasne, aby sa predišlo vzniku zbytočných prietahov v konaniach.

Taktiež došlo k zriadeniu samostatnej funkcie dozorný úradník, ktorý reálne vykonáva svoju činnosť v zmysle platných právnych predpisov a táto zmena sa v podmienkach Okresného súdu Humenné výslovne osvedčila.

Počas uplynulého obdobia sa podarilo na Okresnom súde Humenné nastaviť systém súdnych oddelení tak, že v každom jednom súdnom oddelení je zaradený jeden sudca, jeden vyšší súdny úradník, jedna asistentka a jedna tajomníčka je určená rozvrhom práce pre dve súdne oddelenia, čo podľa mojich vedomostí nie je bežné na všetkých okresných súdoch. Podarilo sa to aj vďaka tomu, že personálny stav administratívy je dlhodobo dostatočný a súčasne došlo k zníženiu počtu sudcov. Pri každej zmene rozpisu miest štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme operatívne a v spolupráci s podpredsedom okresného súdu a s predsedami jednotlivých grémií tieto zmeny okamžite premietame do reálnej podoby.

Za dôležité potrebujem uviesť, že sa dodatočne a to od 1.3.2022 podarilo zapojiť Okresný súd Humenné do projektu Cochem, čím sa značne zefektívnila práca sudcov vybavujúcich rodinnoprávnu agendu. Aj keď tento projekt bol k 31.12.2023 ukončený, naďalej pôsobí na základe rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR dočasne aj na Okresnom súde Humenné vyšší súdny úradník –

koordinátor, ktorého hlavnou úlohou je v spolupráci s rodičmi maloletých detí a príslušnými orgánmi vyriešiť konflikt bez toho, aby o ňom musel autoritatívne rozhodnúť sudca na pojednávaní, za situácie, že sa rodičia vedia dohodnúť. Pokiaľ rodičia následne uzatvoria rodičovskú dohodu, v ktorejkoľvek fáze konania je to pre maloleté dieťa pozitívny výsledok, pretože samotní rodičia sa na tvorbe pravidiel výkonu ich rodičovských práv a povinností aj v súvislosti s ukončením ich spolužitia aktívne spolupodieľajú. Takéto riešenie je pre nich viac akceptovateľné ako súdne rozhodnutie a je súčasne väčší predpoklad, že ho budú dobrovoľne a dlhodobo dodržiavať, čo vedie k zabezpečeniu najlepších záujmov maloletých detí. Súčasne takýto postup zefektívňuje prácu sudcov vybavujúcich túto agendu.

Personálny stav 13 sudcov považujem za primeraný počtu napádaných vecí, avšak značným problémom boli a sú aj v súčasnej dobe zmeny v súvislosti s odchodom sudcov do starobného dôchodku, odchod mladších sudkýň na materskú a následnú rodičovskú dovolenku, ale aj dočasné, či trvalé preloženia sudcov na iný súd.

Tieto zmeny sa negatívne prejavujú najmä na úseku trestnom, kde pri takýchto presunoch sudcov nevyhnutne dochádza k zmene obsadenosti senátu. Aj takýmto nezavineným konaním pridelené veci následne starnú, pretože vo väčšine týchto vecí je potrebné dokazovanie zopakovať na podnet niektorej zo strán. Následne aj z týchto dôvodov Ústavný súd SR poukazuje vo svojich nálezochoch na porušenia práv sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. V takýchto veciach, kde hrozia prieťahy v konaní, som nariadil dohľady v zmysle § 53 Zákona č. 757/2004 Z. z., ktoré v pravidelných intervaloch vyhodnocujem.

Okresného súdu Humenné sa súdna mapa priamo nedotkla okrem presunu obchodnoprávnej agendy na Okresný súd Prešov, čo osobne nepovažujem za vhodné, pretože strany konania v obchodnoprávných sporoch musia za spravodlivosťou cestovať na okresný súd v sídle krajského mesta, pričom aj samotný Okresný súd Humenné na túto agendu bol dostatočne personálne a aj odborne vybavený.

Náplňou a prioritou práce predsedu každého súdu je taktiež vytvárať optimálne podmienky na riadny výkon súdnictva v oblasti personálnej, organizačnej, ekonomickej, finančnej a dohliadať na riadny výkon súdnictva spôsobom, ktorý ustanovuje zákon. Realizácia týchto povinností je nepochybne závislá od Ministerstva spravodlivosti SR, ale aj Krajského súdu v Prešove ako súdu nadriadeného za účelom naplnenia spoločného cieľa a zabezpečenia rýchleho a kvalitného prístupu každej osoby k spravodlivosti.

Za dôležité preto považujem uviesť najmä potrebu zabezpečenia materiálno-technických podmienok tak, aby sudcovia riadne dokázali vybavovať svoju agendu. Ak sudcovia majú kvalitne a nestranne rozhodovať, musia mať dostatočne vytvorený pracovný priestor a zabezpečené zodpovedajúce materiálno-technické podmienky. Takéto podmienky musia mať zabezpečené aj ostatní zamestnanci, v čom sú na Okresnom súde Humenné dlhodobo pretrvávajúce nedostatky.

Hneď po mojom nástupe do funkcie predsedu okresného súdu v roku 2019 som zistil, že najväčším problémom je samotná budova sídla Okresného súdu Humenné, na ulici Laboreckej 17. Po zrušení podielového spoluvlastníctva k celej budove, ktorá bola vo vlastníctve viacerých spoluvlastníkov v roku 2018, dochádzalo dlhodobo k neoprávneným odberom tepla, odberom vody, čo konštatovali aj znalecké posudky. Nastala situácia, že do budovy súdu sa prechádza cez cudzí

pozemok po tom, čo tento pozemok pôvodný vlastník celej budovy odpredal jednému z menšinových spoluvlastníkov aj napriek tomu, že Okresný súd bol vlastníkom celej budovy v pomere 66/100. Zistil som, že do samotnej budovy zateká, vznikajú na rôznych miestach plesne, hliníkové okná prestávajú plniť svoj účel. Aj napriek údajnej čiastočnej oprave tepelných rozvodov vo viacerých miestnostiach budovy je nedostatočne zabezpečené vykurovanie, pričom v období zimy sa dokonca niektoré pojednávania odročujú práve kvôli nedostatočnej teplote v pojednávacích miestnostiach. Náklady na vykurovanie pritom opakovane presahujú ročne sumu nad 200 000 eur. Tieto problémy sa pravdepodobne v minulosti vôbec neriešili, alebo sa riešili neefektívne. K nevhodnému stavu budovy prispelo aj zemetrasenie v mesiaci október 2023, ktoré sčasti poškodilo budovu. Súd naďalej taktiež nemá svoje vlastné parkovisko, okrem piatich miest vyčlenených Mestom Humenné na verejnom a vždy preplnenom parkovisku a sudcovia ako aj ostatní zamestnanci parkujú iba v okolí budovy súdu.

Po niekoľkých rokoch analyzovania a predkladania rôznych návrhov zo strany Okresného súdu Humenné aj Ministerstvo spravodlivosti SR dospelo k záveru, že je potreba obstarania novej budovy. Stalo sa tak v mesiaci marec 2023, kedy bola zakúpená budova pre nové sídlo Okresného súdu Humenné a to zo zdrojov štátneho rozpočtu. Investičný zámer ďalej predpokladá aj následnú rekonštrukciu a nadstavbu obstaranej budovy pre potreby súdu zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti.

Je potrebné vyjadriť vďaka Ministerstvu spravodlivosti SR a to predovšetkým terajšiemu jeho vedeniu za podporu v našej snahe o zrealizovanie a úspešné dokončenie prestavby novej budovy sídla Okresného súdu Humenné v procese, ktorý sa neúmerne predlžoval. Nová budova sídla Okresného súdu bude dôstojnou súdnou budovou, v ktorej sa vytvoria pre sudcov a zamestnancov súdu primerané pracovné podmienky zodpovedajúce súčasnému štandardu. Verím, že spoločne tento cieľ v primeranej dobe aj dosiahneme.

Okresný súd Humenné spolu s orgánmi činnými v trestnom konaní realizuje trestnú politiku štátu aj vo vzťahu k ochrane schengenského priestoru, nakoľko do obvodu Okresného súdu Humenné spadá aj pohraničná oblasť s Ukrajinou. Rôzne trestné činy s tým súvisiace sa prejednávajú a je predpoklad, že aj v budúcnosti sa vo väčšej miere budú na Okresnom súde Humenné prejednávať. Aj v tejto súvislosti poukazujem, že bez existencie novej budovy nie sú a nebudú poskytnuté základné bezpečnostné opatrenia, ktoré zabezpečujú primeranú mieru bezpečnosti sudcov a súdnych pracovníkov na pracovisku ako aj v blízkom okolí súdu.

Z pozície predsedu Okresného súdu Humenné mienim aj naďalej prehlbovať medzirezortnú spoluprácu najmä s orgánmi prokuratúry, polície, orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zborom väzenskej a justičnej stráže, pretože táto sa v uplynulom období dostatočne osvedčila.

Vyššie uvedené závery pri riadení a správe súdu a potreba ich realizácie v ďalšom období ma viedli k tomu, že sa uchádzam o funkciu predsedu Okresného súdu Humenné aj na ďalšie funkčné obdobie. Mojim cieľom je zlepšiť podmienky pre realizáciu ústavného práva občana na spravodlivé súdne konanie nezávislým a nestranným súdom v primeranom čase. Je však ešte mnoho skutočností, ktoré v tomto motivačnom liste neuvádzam, bližšie ich rozvediem až v rámci ústneho pohovoru.

